

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.389/2013/11. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság **Budapest**en, 2014. év október hó 2. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

Ítéletet:

A kábítószerrel visszaélés büntette miatt I. r. **vádltt és társai** ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2013. év június hó 3. napján kelt 20.B.118/2012/61. számú ítéletét **megváltoztatja**.

I. rendű és II. rendű vádlottak cselekményeit egységesen a 2012. évi C. törvény 176. § (1) bekezdés III. tételébe ütköző, de a (3) bekezdés szerint minősülő, társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettének; III. rendű vádlott cselekményét a 2012. évi C. törvény 178. § (1) bekezdés V. tételébe ütköző, de a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő kábítószer birtoklása büntettének minősíti.

I. rendű, II. rendű vádlottak esetében a halmazatra utalást mellőzi.

II. rendű vádlott fegyházbüntetését és közügyektől eltiltás mellékbüntetését egyaránt 5 (öt) évre súlyosítja.

I. rendű, II. rendű, valamint - a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén -III. rendű vádlott a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

I. rendű vádlottal szemben 1.000.000 (egymillió), II. rendű vádlottal szemben 400.000 (négy százezer) forint vagyonekobzást rendel el.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezéseit hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot a Be. 578. § (1) bekezdése szerinti különleges eljárás lefolytatására utasítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét I. rendű, II. rendű és III. rendű vádlottakkal szemben helyben hagyja.

A másodfokú eljárásban III. rendű vádlottat érintően felmerült 2.440 (kétezer-négy száznegyven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Törvényszék a 2013. június 3. napján kelt 20.B.118/2012/61. számú ítéletében I. r. vádlottat a Btk. 282/C. § (2) bekezdés IV. fordulat (4) bekezdés II. fordulat szerinti folytatólagosan elkövetett kábítószerrel visszaélés büntetében és előbbi törvényhely (5) bekezdés a) pontja szerinti folytatólagosan elkövetett kábítószerrel visszaélés vétségében mondta ki bűnösnek, ezért halmazati büntetésül 5 év börtönre és 6 év közügyektől eltiltásra;

II. r. vádlottat a Btk. 282/A. § (1) bekezdés IV. fordulat (3) bekezdése szerinti folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett kábítószerrel visszaélés büntetében és a Btk. 282. § (1) bekezdés III. fordulat, (5) bekezdés a) pontja szerinti folytatólagosan elkövetett kábítószerrel visszaélés vétségében mondta ki bűnösnek, ezért halmazati büntetésül 2 év 6 hónapi fegyházra és 3 év közügyektől eltiltásra;

III. r. vádlottat a Btk. 282. § (1) bekezdés V. fordulat (2) bekezdés b) pontja szerinti kábítószerrel visszaélés büntetében mondta ki bűnösnek, ezért 4 évi próbaidőre felfüggesztett 2 év börtönre ítélte. Rendelkezett a bűnjelként lefoglalt kokain elkobzásáról, egyéb bűnjelek vádlottaknak történő kiadásáról, illetőleg megsemmisítéséről. Külön-külön, illetve mindhárom vádlottat egyetemlegesen kötelezte bűnügyi költség megfizetésére azzal, hogy 23.182,- Ft tekintetében megállapította, hogy az állam terhén marad.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész mindhárom vádlott terhére súlyosításért, valamennyi vádlott és védője enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.831/2013/1. számú átiratában az ügyészi jogorvoslatot fenntartotta. Javasolta az elsőfokú bíróság ítéletének elírásait helyesbíteni, egyebekben az ítéletet megalapozottnak tartotta. Kifogásolta ugyanakkor I. r. vádlott kábítószer függőségének megállapítását, továbbá az ő, illetve II. r. vádlott cselekményeinek folytatólagosan elkövetettnek történő minősítését. Emellett - álláspontja szerint - az I. és II. r. vádlottak a cselekményüket társtettesként valósították meg. Egyebekben az elsőfokú bíróság minősítését -III. r. vádlott tekintetében is - elfogadta, azonban mindhármukkal szemben az elsőfokú bíróság ítéletének súlyosítását tartotta indokoltnak.

A másodfokú nyilvános ülésen az ügyész fellebbezését az írásbeli átiratához képest annyiban módosította, hogy a másodfokú elbírálás idején hatályos 2012. évi C. törvény alkalmazására tett indítványt mindhárom vádlottal szemben. Egyéb indítványait az írásbelivel egyezően változatlanul fenntartva az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás és minősítés átirata szerinti módosítását, a vádlottakkal szemben kiszabott büntetés súlyosítását, az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

I. r. vádlott védője perbeszédében védence beismerő vallomására, a cselekmény elkövetése óta eltelt hosszú időmúlásra hivatkozott. Kérte, hogy a másodfokú bíróság ne teljesítse az ügyész súlyosításra irányuló fellebbezését, ellenben alkalmazza az új Btk. rendelkezéseit, mely lehetővé teszi, hogy I. r. vádlott fele rész kedvezményrel szabadulhasson.

II. r. vádlott védője korrigálni indítványozta az elsőfokú bíróságnak azt a tévedését, hogy a vádbeli időszakban 20 % lett volna a kokain minimális hatóanyag tartalma, mert a BSZKI táblázat szerint ez 10 % volt. A helyes érték alkalmazásakor így nem fordulhat elő, hogy 500-szoros mennyiségű hatóanyag tartalom megállapíthatósága szóba kerüljön, mint ahogyan az az elsőfokú ítélet 11. oldalán szerepel. A minősítés tekintetében nem vitatta azt, hogy védencének társtettesi felelősége megállapítható, azzal azonban, hogy ennek igazodnia kell I. r. vádlott kábítószer függőségéhez. Erre tekintettel II. r. vádlott bűnösségét a függőkre vonatkozó minősítés szerinti társtettségben kérte megállapítani. Összességében az enyhítő szakasz alkalmazásával felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására tett indítványt.

III. r. vádlott védője kérte, hogy a másodfokú bíróság fogadja el védence előadását erre való tekintettel, az alapeset szerinti kábítószer birtoklásának minősítse cselekményét. Az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetést egyebekben elfogadhatónak tartotta, ezért az ítélet helybenhagyását indítványozta.

I. r. és III. r. vádlottak felszólalásukban és az utolsó szó jogán megbánásuknak adtak hangot; II. r. vádlott nem terjesztett elő nyilatkozatot.

A Fővárosi Ítéltőtanács a Be. 348. § (1) - (2) bekezdése alapján, a Be. 349. § (1) bekezdésére figyelemmel valamennyi fellebbezéssel érintett vádlott tekintetében felülbírált az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok nagyobb részének betartásával folytatta le az eljárását. Önmagában nem kifogásolható az elsőfokú bíróság által megkérdőjelezett 1/2007. Büntető jogegységi határozat Alkotmánybíróság előtti megtámadása sem, azonban az Alkotmánybírósággal szemben ezzel kapcsolatosan tett külön intézkedések az eljárás elhúzódásához vezettek.

Az Alaptörvény hatályba lépését követően az Alkotmánybíróság felhívásának nem teljesítése, majd ezt követően az indítvány elutasítása folytán kialakított levelezés - melynek keretében rendbíróság kiszabására, és kényszerintézkedés (!?) elrendelhetőségére hívta fel az Alkotmánybíróság figyelmét, majd bejelentést tett a legfőbb alkotmányos fórum ellen az Országgyűlés Alkotmányügyi, Igazságügyi és Rendészeti Bizottságánál (20.B.129/2007/60. szám) - messzemenően az ügy időszerű befejezése ellenható körülmények voltak. Többek között ennek következtében húzódhatott el az eljárás éveken át, melyet egyébként sem az ügy bonyolultsága, sem a bizonyítás kiterjedt volta, sem pedig a jogi megítélés nehézsége nem indokolt.

Az eljárási törvény alapvetően a szabad bizonyítás elvét tartja szem előtt. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne írna elő kötelezettségeket bizonyos körülmények megállapíthatóságával kapcsolatosan. A Be. 99. § (2) bekezdés a) pontja alapján szakértő alkalmazása kötelező, ha a bizonyítandó tény, illetőleg az eldöntendő kérdés a személy kóros elmeállapota, illetőleg kábítószerfüggősége. Jelen esetben utóbbi körülmény képezte I. r. és II. r. vádlottak esetében a cselekmény

elkövetéskori minősítés alapját. II. r. vádlott függőségével kapcsolatos eljárás lefolytatása nem kifogásolható, míg I. r. vádlott esetében ez egyáltalán nem mondható el. Vele szemben a nyomozás során, majd védői indítványra az elsőfokú eljárás során beszerzett igazságügyi elmeorvosszakértői vélemény szerint e vádlott nem volt kábítószerfüggő, ezért a harmadik, bíróság által kirendelt szakértői vélemény beszerzése már indokolatlan volt, és az ezzel kapcsolatos eljárás is további elhúzódási ok volt. Az elsőfokú bíróság helytelenül értelmezte ezen utóbbi szakértői véleményt, ami - a később írtak szerint - téves ténybeli és jogi következtetésre vezetett I. r. vádlott kábítószer függősége tekintetében.

Ugyancsak eljárási hibát követett el az elsőfokú bíróság, amikor a vegyész szakértőt a kompetenciájába nem tartozó kérdés megválaszolására hívta fel. Nyilvánvalóan nem tartozik a vegyvizsgálatot végző igazságügyi vegyész szakértő feladatkörébe annak megbecslése, hogy egy ugyancsak becslésen alapuló, pontosan meg nem mérhető csomagban mekkora mennyiségű kábítószer lehet. A bíróság feladatkörébe tartozik a meg nem lévő kábítószer hatóanyag tartalmának megbecslése. E mellett ugyancsak a bíróság, nem pedig a mérhető adatokkal dolgozó szakértő feladatát képezi a hozzávetőleges súly meghatározása is, mely kérdés megválaszolása nem hárítható át a vegyész-szakértőre. Ennek köszönhető az a súlyos hiba, hogy a harmadik esetben két csomagban behozott és lefoglalt kábítószerhez képest a korábban két alkalommal egy - egy, összesítve ugyancsak két csomagban behozott, meg nem levő kábítószer súlyát a bíróság az inkompetens szakértői véleményt elfogadva mintegy háromszorosra becsülte.

Ugyancsak nem tartozott az igazságügyi szakértő kompetenciájába annak megbecslése, hogy az eljárás során lefoglalásra került, ezért vegyész szakértő által megvizsgált kábítószer hatóanyag tartalmáról milyen vélekedése lehetett az azt behozó III. r. vádlottnak, ha az - legalábbis a bíróság által felvetett fikció szerint - nem kokain, hanem speed avagy marihuána lett volna. A vádlott tudat tartalmának megítélése a később írtak szerint olyan jogkérdés, melynek megválaszolására a vegyvizsgálatot végző vegyész szakértő nem jogosult.

Az előbbi indokok alapján a másodfokú bíróság kirekesztette a bizonyítékok köréből a 20.B.118/2012/13. és 17. szám alatt található Bűnügyi Szakértő és Kutató Intézet tájékoztatását a le nem foglalt porok mennyiségére vonatkozóan, valamint a 44. sorszám alatt befűzött elvi vegyész szakértői véleményt, amely a kokaintól eltérő kábítószer tekintetében tartalmaz megállapításokat.

Az előbbi eljárási hibákra visszavezethetően az elsőfokú bíróság ítéletének egyes történeti tényálláshoz tartozó megállapításait a Be. 351. § (2) bekezdés b) pont II. fordulat c) és d) pontjába ütköző megalapozatlanságban szenved. A tényállás hiányos megállapításával kapcsolatosan mellőzte ugyanis az elsőfokú bíróság az ügyész által kiterjesztett tényállás megállapítását arra a körülményre, hogy I. r. és II. r. vádlottak kábítószerrel értékesítettek egy helyszínen. Márpedig az elsőfokú bíróság elfogadta II. r. vádlott nyomozati vallomását, melyben a nyomozati iratok 685-687. oldalán írtak szerint adta elő az ekkor történeteket.

Ugyancsak nem ismertette az elsőfokú bíróság, hogy II. r. vádlottal szemben a jelen eljárás során vele szemben folyamatban volt más eljárások eredményeként milyen ítéletek születtek. E körülménynek elsősorban a büntetés kiszabásánál van jelentősége.

Iratellenesen állapította meg az elsőfokú bíróság I. r. vádlott kábítószer függőségét. A tényből további tényre helytelen következtetés útján jutott arra a megállapításra, hogy I. r. és II. r. vádlottak az első két alkalommal 320-1.280 gramm kokain bázisra követték el a bűncselekményt.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozatlan megállapításait a másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja - az iratok tartalma - alapján a következők szerint orvosolta a tényállás kiegészítésével, pontosításával:

- II. r. vádlottat a Pest Megyei Bíróság a 2009. február 20. napján jogerős 12.B.482/2005/85. számú ítéletével a Btk. 282. § (1) bekezdésébe ütköző kábítószerrel visszaélés büntette és a Btk. 282/A. § (1) bekezdésébe ütköző kábítószerrel visszaélés büntette miatt, halmazati büntetésül 1 év 10 hónap börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A vádlott a terhére rótt bűncselekményeket 2002. év telétől 2003. május hónapjával bezárólag követte el.
- II. r. vádlottat a Dunakeszi Városi Bíróság a 2010. február 12. napján kelt és 2010. február 17. napján jogerős 6.B.136/2009/9. számú ítéletével bűnösnek mondta ki a Btk. 282. § (1), (5) bekezdés a) pontja szerinti kábítószerrel visszaélés vétségében. E miatt, valamint a Dunakeszi Városi Bíróság próbára bocsátást kimondó rendelkezésének hatályon kívül helyezése folytán további 1 rb. bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntette miatt 30 nap közérdekű munkára ítélte. E vádlott a közegészség elleni cselekményét 2007. szeptember 14. napján követte el.
- I. r. vádlott a jelen eljárásban terhére rótt bűncselekmények elkövetésekor nem volt kábítószerfüggő; habituációja (hozzászokása) a kábítószerhez azonban fennáll.
- Az elsőfokú ítélet 4. oldal utolsó bekezdésében kirekeszti annak megállapítását, hogy I. r. és II. r. vádlottak által a 2006. szeptemberétől két alkalommal behozott kokain súlya 1.600 gramm, ennek hatóanyag tartalma 320-1.280 gramm lett volna. Ehelyett azt állapítja meg, hogy a két alkalommal a vádlottak által behozott, le nem foglalt kábítószer-csomag súlya 600 grammra, annak hatóanyag-tartalma pedig 60 grammra becsülhető; ez a jelentős mennyiség alsó határának másfélszerese.
- A lefoglalásra került kábítószer hatóanyag tartalma a jelentős mennyiség alsó határát 6,1-szeresen haladta meg.
- I. r. és II. r. vádlottak a cselekményüket a jelentős mennyiség alsó határának 7,6-szeresére követték el, míg III. r. vádlott a jelentős mennyiség alsó határát 6,1-szeresen meghaladó mennyiségre követte el.

- Az elsőfokú ítélet 5. oldal 2. és 3. bekezdésében- helyesen - II. r. vádlott.
- A két alkalommal korábban behozott kábítószer I. r. vádlott nagy tételben, ismeretlen személynek értékesítette oly módon, hogy egy alkalommal ebben II. r. vádlott is a segítségére volt. Ez alkalommal II. r. vádlott 2006. október közepén I. r. vádlottat vitte gépkocsival, ahol utóbbi személy felment egy lakótelepi lakásba. Ide ki nem pakettolt, teniszlabda nagyságú zokniba csomagolt kokaint vitt magával és adott át ismeretlen személynek. Ez alkalommal rendőri ellenőrzésre is sor került, de a gépkocsiban a I. r. vádlott által már korábban elvitt kábítószer a nyomozóhatóság nem találta meg.
- I.r. vádlott a kábítószer értékesítéséből legalább 1 millió Ft haszonra tett szert.
- Az elsőfokú ítélet 5. oldal 3. bekezdés 3. mondatának első részét, azt hogy „III. r. vádlott nem volt tisztában a kábítószer fajtájával” kirekeszti a történeti tényállásból.

Az előbbi kiegészítésekkel és pontosításokkal az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott és a másodfokú felülbírálat alapjául szolgál.

Az elsőfokú bíróság által beszerzett, II. vádlottal szemben az eljárás során keletkezett, más ügyekben meghozott jogerős ítéletek adatait is a tényállásba emelte a másodfokú bíróság.

A tényállás módosulásából következően nem volt megalapozott II. r. vádlott védőjének a hivatkozása I. r. vádlott kábítószer függőségére. Ahogyan arra a másodfokú bíróság az előbbieken már utalt, az első két szakértői páros sem állapított meg kábítószer függőséget e vádlottnál. Az elsőfokú bíróság által kirendelt újabb szakértői páros is csupán azt állapította meg I. r. vádlott esetében, hogy az ún. lelki függőség tünetei álltak elő (35. alszámú szakértői vélemény 11. oldal 1. bekezdés). Az a körülmény, hogy a vádlott politoxikomániában szenvedett (10. oldal utolsó bekezdés), nem alapozza meg kábítószer függőségének megállapíthatóságát. A szakvélemény e megállapítását egyebekben a szakértő a bírósági tárgyaláson is fenntartotta, és a tanács elnökének kérdésére úgy nyilatkozott, hogy a kábítószerrel szembeni függőségnek testi tünetei nem alakultak ki (61. számú tárgyalási jegyzőkönyv 13. oldal 5. bekezdés). Tekintettel arra, hogy a lelki függőség orvosszakértőileg egyébként sem igazolható kétséget kizáróan, e harmadik szakvélemény sem alapozza meg a kábítószer függőséget, ezért a másodfokú bíróság mellőzte ezt az elsőfokú ítéletből. Megállapította viszont a rendelkezésre álló szakvélemények alapján, hogy II. r. vádlott kábítószer habituációban (hozzászokásban) szenved. E körülménynek a büntetés kiszabása körében van jelentősége.

Ahogyan arra a másodfokú bíróság az előbbieken már utalt, logikailag sem helytálló a harmadik alkalommal lefoglalt két csomaghoz képest a korábban két alkalommal behozott, de csupán egy-egy csomag kábítószernek a harmadikhoz képesti sokszoros mennyiségben való meghatározása. A másodfokú bíróság ezért tényből tényre helytelen elsőfokú következtetést korrigálva a harmadik alkalommal

behozott kábítószer mennyiségéhez hasonló mennyiségben állapította meg az első két alkalommal behozott kokain összmenyiséget, így azt mintegy 600 grammra becsülte. Az elsőfokú bíróságnak ezzel ellentétes, 1.600 gramm megbecsülésére vonatkozó megállapítását pedig kirekesztette a tényállásból.

Helytállóan mutatott rá arra a védő, hogy 2006. évben nem 20 % volt a kokain minimális hatóanyag tartalma, hanem csupán 10 % a Bűnügyi Szakértő és Kutató Intézet irányadó táblázata szerint. Ehhez igazodóan a le nem foglalt kábítószer összhatóanyag tartalma mintegy 60 gramm, amely a jelentős mennyiség alsó határának a 1,5-szerese. Ennek megfelelően pedig a kábítószer hatóanyag tartalma nem 13-52-szerese a jelentős mennyiség alsó határának (11. oldal 2. bekezdés) vagy 8-32-szerese (14. oldal 2. bekezdés), hanem a jelentős mennyiséget csupán alig meghaladó. Az elsőfokú bíróság ezzel ellentétes megállapításait az elsőfokú ítélet 4. oldal utolsó bekezdéséből, továbbá a bizonyítékok értékeléséből (11. oldal 2. bekezdés utolsó sor) - ahol már nyilvánvaló elírás folytán 500-szoros hatóanyag-tartalom szerepel -, valamint a jogi indokolásból (14. oldal 2. bekezdés) kirekesztette.

Az előbbi pontosításnak megfelelően I. r. és II. r. vádlott a három behozatal együttes tömegére, a jelentős mennyiség 7,6-szeresére, míg III. r. vádlott a harmadik esetben behozott kábítószernek megfelelő mennyiségre követte el a bűncselekményt.

Az eljárás során csupán arra merült fel adat, hogy I. r. vádlott két alkalommal 200-200.000,- Ft-ot fizetett II. r. vádlottnak a kábítószer behozataláért, valamint 500.000,- Ft tartozás elengedést ajánlott III. r. vádlottnak. Mindebből az a következtetés vonható le, hogy legalább ilyen „önköltségen” szállította be I. r. vádlott a kábítószer, ezért a másodfokú bíróság akként becsült - e vádlottra legkedvezőbb mértékben -, hogy a kábítószer értékesítéséből legkevesebb 1.000.000,- Ft-ra tett szert.

Ahogy azt a másodfokú bíróság az előbbieken már jelezte, II. r. vádlott a nyomozás során előadta, hogy I. r. vádlottal 2006. október közepén elmentek autóval egy pesterzsébeti helyszínre, ahová társa egy zokniba csomagolt teniszlabda nagyságú, ki nem pakettolt csomagban vitt kokaint magával az egyik panelházban lévő lakásba. A gépjármű elhagyását követően rendőri intézkedést is foganatosítottak vele szemben, azonban a kábítószer nem találták meg, mivel azt I. r. vádlott akkorra már elvitte.

Az irányadó tényállás alapján helytállóan következtetett az elsőfokú bíróság a vádlottak bűnösségére, I. r. és II. r. vádlottak cselekményeinek minősítése azonban csak részben helytálló. E körben helyesen hivatkozott a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség arra, hogy e vádlottak cselekményének folytatólagosan elkövetettkénti értékelése hibás, továbbá arra is, hogy II. r. vádlott nem csupán részese a forgalmazási típusú cselekménynek.

A rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan az Alkotmánybíróság III/1202/4/2012. számú végzésével a Pest Megyei Bíróságnak az 1/2007. Büntető jogegységi határozat Alkotmány Alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezését visszautasította. E körülményt az elsőfokú ítélet 14. oldal 6. bekezdésében rögzítette is, ám ebből nem az következik, hogy mellőzhető lenne az 5/1998. és 1/2007. Büntető jogegységi határozat hatályos pontjainak alkalmazása. Az ezzel ellentétes elsőfokú bírósági megállapítást - Budapest Környéki Törvényszék nem alkalmazta az előbbi jogegységi határozatokat - a másodfokú bíróság az ítélet indokolásából kirekesztette. Ezzel szemben a másodfokú bíróság a jogegységi határozatok szellemében a vádlottak által elkövetett azonos típusú cselekményeket természetes egységnek tekintve, a folytatólágosságra utalást emiatt mellőzte a cselekmény minősítésénél. Megjegyzendő, hogy az elsőfokú bíróság is egységet állapított meg a minősítésnél, azonban a törvényi egység alkalmazhatóságára mutatott rá az indokolásában. Márpedig a cselekmény ekkénti minősítése nemhogy kedvezőbb, hanem kedvezőtlenebb lenne a vádlottakra nézve, hisz a folytatólágosság súlyosító körülmény a cselekmény elbírálásakor.

A másodfokú bíróság által kiegészített tényállás szerint I. r. vádlott nem kipakettolva, hanem nagyobb tételben adta tovább a külföldről behozott kokaint. Ezen magatartása már csak ezért sem a kábítószer kereskedelmét, hanem annak nagyobb tételben történő forgalomba hozatalát valósította meg.

II. r. vádlott büntetőjogi felelősségének megállapításánál hivatalból vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy a tényállás-kiegészítésnél írott, két kábítószerrel visszaélés miatti elítélése nem jelent-e ítélt dolgot (res iudicata).

Igenlő válasz esetén az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére, és az eljárás megszüntetésére kerülne sor azzal, hogy jelen cselekmény elbírálása perújítás keretében történhetne. Ezzel szemben a másodfokú bíróság álláspontja szerint jelen eljárásban érdemben elbírálandó volt II. r. vádlott cselekménye a következők miatt:

A Legfelsőbb Bíróság 1/2007. Büntető jogegységi határozata szerint a természetes egység tekintetében fenntartott 5/1998. Büntető jogegységi határozat 2. pontja értelmében a természetes egység megállapításának két együttes feltétele van.

Az első feltétel az, hogy mindenekelőtt a cselekmények folyamatosságának megállapítására kell, hogy sor kerüljön. Abban az esetben, ha a különböző eljárásokban elbírált cselekmények elkövetési időpontja között hosszabb idő telik el, és az egységes akaratelhatározás nem állapítható meg, úgy a cselekmények nem vonhatók a természetes egység körébe.

A másik feltétel: az egy eljárásban elbírálatóság lehetősége, amelyet a büntető eljárás megindítása a Be. 170. § (2) bekezdése szerinti nyomozás elrendelése tesz megállapíthatóvá. A nyomozás elrendelése előtti időszakra eső kábítószerrel kapcsolatos, folyamatos elkövetői magatartások természetes egységet képeznek, és egy eljárás keretében bírálhatók el. Abban az esetben, ha valamely cselekmény

tekintetében ez elmarad, úgy az eljárás jogerős befejezése után perújítási eljárás folytatható le.

A nyomozás elrendelését követően az előzőekhez nem kapcsolódó, akár folyamatos, akár folyamatosnak nem tekinthető elkövetői magatartások nem vonhatók a természetes egység körébe, újabb nyomozás elrendelése esetén, az újabb büntető eljárásban a felelősség önállóan elbírálnak. A nyomozó- vagy vádhatóságok ilyen újabb bűncselekmény esetén a még be nem fejezett nyomozást kiegészíthetik, illetve az ügyész pótvádiratot nyújthat be. Ezekben a konkrét esetekben a folyamatosságot vizsgálva kell a bíróságnak állást foglalni abban a kérdésben, hogy az azonos elkövetési magatartások halmazatot vagy egységet képeznek-e. A természetes egység időbeli kereteit nem az zárja le, hogy az elkövetőt fogyasztási vagy forgalmazási típusú cselekményért jogerősen elítélik, hanem a nyomozás elrendelése, amely - a törvényi egységtől eltérően - a kívülvilágban is elkülönülten megmutatkozik.

A jelen ügyben irányadó tényállás szerint II. r. vádlottal szemben, a korábban megvalósított cselekményei miatt 2005. évben vádemelésre került sor, mely eljárás bírói szakában követte el a jelen eljárás tárgyát képező újabb közegészség elleni bűncselekményeket. Tekintettel arra, hogy a cselekménye folyamatossága megszakadt, ezen túlmenően a két ügy egyesítésére sem került sor, a korábbi ügyében jogerősen elítélték, amikor jelen ügyben az elsőfokú határozat megszületett, a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem valósult meg a természetes egység a két eljárásban elbírált cselekmény viszonylatában.

Ugyanez vonatkozik a Dunakeszi Városi Bíróság által elbírált, a jelen eljárásban megvalósított cselekményhez képest mintegy egy évvel később megvalósult cselekmény tekintetében. Itt sem állapítható meg a két fogyasztási típusú cselekmény közötti folyamatosság az előbbi időkülönbségre tekintettel. Hasonlóan a Pest Megyei Bíróság által korábban elbírált üggyhez, a Dunakeszi Városi Bíróság ítélete is azelőtt emelkedett jogerőre, mielőtt a Budapest Környéki Törvényszék jelen eljárását befejezte volna. Ezért a törvényi egység megállapíthatóságára ez esetben sem kerülhet sor.

Már az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint is a forgalomba hozatal tettesi elkövetési magatartását valósított meg II. r. vádlott akkor, amikor 2006. december 19-én III. r. vádlottnak ő adta át a korábban I. r. vádlottól átvett, a jelentős mennyiség alsó határát 6,1-szeresen meghaladó kokaint (elsőfokú ítélet 5. oldal 3. bekezdés). Ezen tevékenységére is figyelemmel már önmagában téves cselekményének bűnsegédként elkövetettnek történő minősítése. A másodfokú bíróság által kiegészített tényállás szerint ezen túlmenően részt vett egy alkalommal egy nagyobb tétel kábítószer helyszínre szállításában, így a kábítószer Magyarországra szállításában való részvételét is figyelembe véve elkövetési magatartását a másodfokú bíróság társtettesként elkövetettnek értékelte.

Ugyancsak a tényállás változása folytán mellőzte a másodfokú bíróság annak megállapítását, hogy I. r. vádlott kábítószer függőként követte el a cselekményt. Ehhez képest a büntetőjogi felelősségét nem a privilegiált tényállásban, hanem a kábítószer jelentős mennyiségére is tekintettel a forgalmazási típusú bűncselekmény minősített esetében állapította meg a másodfokú bíróság. Ahogyan a másodfokú bíróság az előbbiekben utalt, a tényállási elemeket II. r. vádlottal egymás tevékenységérő tudva, közösen valósították meg. Ehhez igazodóan ő is társtettesként követte el a bűncselekményt.

Módosított indítványában helytállóan hivatkozott arra az ügyész, hogy nem az elkövetés idején, hanem az elbíráláskor hatályos Büntető törvény rendelkezései a kedvezőbbek a vádlottakkal szemben. A Kúria 4/2013. (X. 14.) BK véleménye szerint *„határozott tartamú szabadságvesztés esetében a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi, törvény erejénél fogva kötelező időpontjára vonatkozó rendelkezés a 2012. évi C. törvény (Btk.) 2. § (1), (2) bekezdése szerinti elbírálás fogalmába tartozik. Megváltozása alapot ad - enyhébb elbírálás címén - a módosító törvény alkalmazására.”* Az iránymutatásra figyelemmel a másodfokú bíróság valamennyi vádlott cselekményét az elbírálás idején hatályos 2012. évi C. törvény szerint bírálta el.

Az előbbiekre tekintettel az ítélőtábla I. r. és II. r. vádlottak forgalmazási típusú cselekményét a Btk. 176. § (1) bekezdés III. tételébe ütköző, de a (3) bekezdés szerint minősülő társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettének értékelte. A fogyasztási típusú cselekményeik a Btk. 178. § (6) bekezdése szerint beleolvadnak a forgalmazási típusúba. Ezért e magatartásukat a súlyosabb bűncselekmény keretében értékelte a másodfokú bíróság.

Nem vitásan III. r. vádlott a kábítószer forgalomba hozatala céljából hozta be az országba a jelentős mennyiségű kokaint. Ezen elkövetési magatartása azonban legfeljebb előkészületi szakban maradt, mely beleolvadt a befejezett fogyasztási típusú cselekménybe. Helyesen minősítette ezért az elsőfokú bíróság a cselekményét az elkövetés idején hatályos Btk. 282. § (1), bekezdés V. tétel - „ország területére behoz” -, (2) bekezdés b) pontja szerinti kábítószerrel visszaélés büntettének. E vádlott tekintetében is az új jogszabály rendelkezései a kedvezőbbek, ezért a cselekményét a másodfokú bíróság a Btk. 178. § (1) bekezdés V tételébe ütköző, és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő kábítószer-birtoklása büntettének minősítette.

Ahogyan arra a másodfokú bíróság az előbbiekben már utalt, a vádlott tudattartalmának megállapítása az ítélet jogi indokolására, nem pedig a történeti tényálláshoz tartozik. A másodfokú bíróság korábban már azt is jelezte, hogy a vádlott tudatában megjelenő kábítószer tekintetében nincs helye szakértői bizonyításnak, éppúgy mint a meg nem lévő kábítószer esetében. Az eset összes körülményeire figyelemmel a bíróság hivatott eldönteni ezen kérdéseket. Az elsőfokú bíróság e körben helyesen fogadta el III. r. vádlott nyomozati vallomását

(elsőfokú ítélet 12. oldal 2-3. bekezdés), és vetette el tárgyaláson előterjesztett védekezését.

Tekintettel arra, hogy III. r. vádlott saját előadása szerint is tudott arról, hogy kábítószer tartalmazó csomagot hoz be az országba, ezért a kábítószer hatóanyag tartalma tekintetében közömbös az azzal kapcsolatos előadása, hogy milyen mennyiségű, töménységű kábítószer merült fel a tudatában. Abból a körülményből ugyanis, hogy külföldi országból, illegálisan, félmillió tartozása elengedése fejében hozza be az országba a kábítószer, az következik, hogy a vádlott tisztában volt annak jelentős mennyiséget meghaladó voltáról. Az előbb írtakból pedig az következik, hogy a vádlott azzal is tisztában volt, hogy a jelentős mennyiség alsó határát meghaladó kábítószer hoz be. Annak megválaszolása, hogy ez hányszorosa volt a jelentős mennyiség alsó határának a vádlott szerint, azért irreleváns, mert az ezzel kapcsolatos kétsége nem teszi lehetővé a Btk. 20. § (1) bekezdése szerinti tényben való tévedés megállapíthatóságát. Ezzel szemben az eshetőleges szándéka megállapítása a helytálló, mivel az eset összes körülményeire figyelemmel III. r. vádlott abba a ténybe belenyugodva hozta be a kábítószer hazánkba, hogy annak hatóanyag tartalma a jelentős mennyiség alsó határát meghaladja. Semmilyen alapja nincs olyan következtetésnek, hogy - többek között az 500.000,- Ft-os adóság elengedésre tekintettel - vélekedése szerint a kábítószer mennyisége ne érte volna el a jelentős mennyiség alsó határát.

Az elsőfokú bíróság az ítélet 15. oldal 2. bekezdésében helyesen érvelt arra vonatkozóan, hogy a vádlott kábítószer fajtájában való tévedése közömbös, mivel tudta, hogy az átvett csomag milyen tartalmú szert tartalmaz. Helyes az a megfogalmazása is „ebben az esetben pedig nem értékelhető a javára, hogy a kábítószer becsült hatóanyagtartalmának értékelése hogyan alakult volna, felelőssége csak a ténylegesen megállapított hatóanyag tartalom jogi értékeléséhez igazodhat”. E megállapítás helyessége viszont alátámasztja, hogy minden alapot nélkülözött az ezzel kapcsolatos bizonyítás lefolytatása abba az irányba, hogy a vádlott tudattartalma mekkora hatóanyag tartalmú kábítószerre terjedt ki. Ilyen körülmények között saját magának szögesen ellentmondva állapította meg az elsőfokú bíróság ugyanitt, hogy „elfogadta a vádlott tévedésre hivatkozását” (1. sor). Ezt a másodfokú bíróság emiatt kirekesztette a jogi indokolásból.

Az ügyész II. r. vádlott terhére bejelentett fellebbezése alapos. E vádlott az ellene folyamatban lévő büntető eljárás alatt követte el az újabb terhére rótt bűncselekményt, ezen felül elkövetői minősége is súlyosabban minősül. Ezen körülmények folytán indokolt a büntetése súlyosítása. Az elsőfokú bíróság egyébként semmivel sem támasztotta alá az enyhítő szakasz alkalmazását, és ilyen indokokat a másodfokú bíróság sem talált.

A másodfokú bíróság viszont a vádlottnak fel nem róható tetemes időmúlásra figyelemmel nem látott okot arra, hogy a törvényi minimumnál súlyosabb szabadságvesztést szabjon ki e vádlottal szemben. Figyelemmel a feltáró beismerő vallomására a másodfokú bíróság I. r. vádlottal szemben kiszabott

szabadságvesztés tartamával egyező szabadságvesztést szabott ki II. r. vádlottal szemben, melyet fegyházban kell végrehajtani a Btk. 37. § (3) bekezdés ad) pontja alapján.

I. r. és III. r. vádlottakkal szemben ugyanakkor nem látta megalapozottnak a súlyosításért bejelentett ügyészi fellebbezést az ítélőtábla. I. r. vádlottal szemben kétség kívül súlyosabb bűncselekmény megállapítására került sor, ugyanakkor enyhítő körülményként értékelendő a kábítószerhez hozzászokása (habituációja). A vele szemben kiszabott büntetés törvényes, és társával szembeni súlyosítás folytán arányos is. Büntetésének lényeges súlyosítására, de enyhítésére sincs ok, mert a cselekmény súlyosabb minősülése folytán rövidebb tartamú büntetés kiszabására csak az enyhítő szakasz alkalmazásával kerülhetne sor, melynek a Btk. 82. § (1) bekezdése szerinti feltételét a bíróság nem látta megállapíthatónak. A másodfokú bíróság ezért a vele szemben kiszabott fő- és mellékbüntetést helybenhagyta. A büntetés-végrehajtási fokozata a Btk. 37. § (3) bekezdés ad) pontja alapján fegyház lenne, azonban szenvedély-betegségére tekintettel eggyel enyhébb, börtön végrehajtási fokozatot [Btk. 37. § (2) bekezdés a) pont] alkalmazott vele szemben a Btk. 35. § (2) bekezdése alapján.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor III. r. vádlottal szemben próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést szabott ki. E vádlott szorult helyzetében, alkalomszerűen követte el cselekményét, erre is figyelemmel vele szemben a büntetés lényeges súlyosítása, végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem indokolt.

I. r. és II. r. vádlottal szemben a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja alapján vagyonelkobzást kell alkalmazni, melynek mértékét I. r. vádlottal szemben a kábítószer-értékesítéséből származó jövedelemre, míg II. r. vádlottnál az I. r. vádlottól kapott, a kábítószer szállításáért kifizetett összeg erejéig rendelte el a másodfokú bíróság.

Az előbbi indokok folytán a másodfokú bíróság I. r., II. r. és III. r. vádlottakkal szemben az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése szerint megváltoztatta, míg az ítélet egyéb, törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Észlelte, hogy az elsőfokú bíróság semmivel sem indokolta meg a vádlottak külön-külön, egyetemlegesen kötelezését, illetve az állam terhén maradt bűnügyi költség megállapítását - ezek a rendelkezések számszakilag is követhetetlenek. Az elsőfokú bíróság bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezései ezért felülbírálatra alkalmatlanok, melyre figyelemmel a Be. 578. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét e részében hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot különleges eljárás lefolytatására utasította. Ennek keretében az elsőfokú bíróságnak számot kell adnia arról, hogy mely bűnügyi költséget, miért terhelt a vádlottakra. A megismételt eljárásban nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy a harmadik elmeorvos-szakértői vélemény kirendelésének nem volt indoka, tovább az igazságügyi

kiegészítő vegyész szakértői vélemények beszerzése ugyancsak megalapozatlanul történt, az ezzel kapcsolatos költségek ezért a vádlottakra nem terhelhetők.

A másodfokú eljárásban III. r. vádlottat illetően felmerült bűnügyi költség a Be. 381. § (2) bekezdésére - az eredménytelen ügyészi jogorvoslatra - figyelemmel az államot terheli.

Budapest, 2014. év október hó 2. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.	Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.	Dr. Sárecz Szabina Martina s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 20.B.118/2012/61. számú ítélete I. r. , II. r. és III. r. vádlottakkal szemben **2014. október 2. napján** - a bűnügyi költségekre vonatkozó rendelkezés kivételével - jogerős és III. r. vádlott szabadságvesztése kivételével végrehajtható.

Budapest, 2014. év október hó 2. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

*Kiadmány hitelül:
tiszttviselő*